LİMON ÇİÇEKGÜVESİ

Prays citri Mill.

(Lepidoptera: Yponomeutidae)

1. TANIMI VE YAŞAYIŞI

Erginleri 5–6 mm uzunluğunda, 1–2 mm genişliğinde ve kanat açıklığı 11.15 mm olan kahverengi-gri renkli bir kelebektir. Kanatlarının üzerinde kahverengi-siyah lekeler vardır. Hareketsiz iken kanatları çatı gibi vücudu örter ve vücudun orta yerindeki V şeklinde siyah leke belirgin olarak görülür. Dişilerde abdomen ucu eğik kesilmiş bir silindir boru gibi açıktır. Bu açıklığın çevresi sert kirli beyaz pulcuklarla örtülüdür **(Şekil 43a,b)**.

Şekil 43. Limon çiçek güvesi ergini (a,b) ve larvası (c).

Yumurtalar yeşilimsi beyaz renkte elips veya daire şeklinde hafif kabarık görünüştedir. Yumurta uzunluğu 0.2 mm'dir. Larvalar hemen hemen saydam olup beyazımsıdan yeşilimsiye kadar değişen renklerde ve başı kahverengidir. Olgun larva 5–8 mm yi bulur ve koyu tuğla rengini alır **(Şekil 43c)**. Pupalar kahverengi ve 7–8 mm boyunda olup ipeğimsi bir kokon içerisinde bulunurlar.

Erginler gündüzleri konukçusunun rengine uygun dal, gövde ve yaprakların alt kısımlarında hareketsiz halde dururlar. Akşam karanlığı ile aktif hale geçerler. Dişiler yumurtalarını taze, koyu renkli limon çiçeği tomurcuklarına ve çiçek bulamadıkları zamanlarda nadir olarak mor renkli taze limon sürgünlerine bırakırlar. Larvası, yumurtanın çiçeğe yapışık yerinden galeri açarak tomurcuk içinde polen tozu keseciği, dişi organ ve yumurtalıkta beslenerek açıkta veya kokon içinde 4 larva dönemi geçirir. Gelişmesini tamamlayan dördüncü dönem larva, kokon ördükten sonra prepupa ve pupa dönemini tamamlar. Kışı genellikle çiçek içinde larva döneminde geçirmektedir. Yılda 10–11 döl vermektedir.

2. ZARAR ŞEKLİ, EKONOMİK ÖNEMİ VE YAYILIŞI

Limon çiçek güvesi, limon çiçeklerinde ve küçük meyvelerinde zararlı olmaktadır **(Şekil 44a,b)**. Limon çiçeği tomurcuğuna bırakılan yumurtalardan çıkan larva, yumurtanın çiçeğe yapışık olduğu kısımdan galeri açarak içine girip erkek ve dişi organlarını yiyerek meyve tutmasına engel olur. Akdeniz Bölgesi'nin limon yetiştirilen alanlarında bulunur.

Şekil 44. Limon çiçekgüvesi'nin çiçeklerde (a) ve meyvede (b) yaptığı zarar.

3. KONUKÇULARI

Asıl konukçusu limon olup, nadiren portakal çiçeklerinde de rastlanmıştır.

4. DOĞAL DÜŞMANLARI VE ETKİNLİKLERİ

Parazitoitleri:

Elasmus flabellatus Fonscol.(Hym.: Elasmidae)
Habrobracon hebetor Say (Hym.: Braconidae)
Bracon lactus Wesmael (Hym.: Braconidae)

Predatörleri:

Chrysoperla vulgaris Schn. (Neur.: Chrysopidae)
C. carnea (Steph.) (Neur.: Chrysopidae)
Orius minutus L. (Hem.: Anthocoridae)
Syrphus spp. (Dip.: Syrphidae)

5. MÜCADELESİ

5.1. Kültürel Önlemler

- Yaz aylarında çiçek açan virüslü hasta ağaçlar yok edilmelidir.
- Yediveren çeşidi daima çiçek açması nedeniyle bahçelerde bulundurulmamalıdır.

5.2. Biyolojik Mücadele

Limon çiçek güvesinin biyolojik mücadelesinde *Bacillus thuringiensis*'li preparatlardan birisi kullanılır.

5.3. Kimyasal Mücadele

5.3.1. İlaçlama zamanı

Nisan ayı çiçeklenme döneminde yapılan sayımlarda çiçeklerin %50'den fazlası zararlının yumurta ve larvası ile bulaşıksa 10'ar gün ara ile 2–3 defa ilaçlama yapılır.

5.3.2. Kullanılacak bitki koruma ürünleri ve dozları

Bakanlık tarafından yayınlanan Bitki Koruma Ürünleri kitabında tavsiye edilen bitki koruma ürünleri ve dozları kullanılır.

5.3.3. Kullanılacak alet ve makineler

İlaçlamada, hidrolik bahçe pülverizatörü veya motorlu bahçe pülverizatörü, kullanılır.

5.3.4. İlaçlama tekniği

Çiçekler kaplama ıslanacak şekilde ilaçlama yapılmalıdır.

6. UYGULAMANIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Uygulamadan 20 gün sonra çiçeklerde bulaşma %1-5'i aşmıyorsa uygulama başarılı olmuş demektir.

TAGEM